

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre . . . . . 12 „
 Vidéken: negyedévre . . . 5 „
 Egészévre . . . . . 20 „

László József és Popovits Gyula
 laptulajdonosok.

Harsányi Sándor
 felelős szerkesztő.

Egyen szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon : 275
 Kéziratok nem adtnak vissza.

Gazdák hitelcsoportja.

Debreczen, június 6.

Igen életrevaló mozgalom indult meg a napokban Debreczenben, a „Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi-Bank” kebelében, a mely mozgalom üdvös voltáról a Szabadság e hó 3-iki számában röviden már megemlékeztünk. „Gazdák hitelcsoportja” létesített ugyanis az „Ipar- és Kereskedelmi-Bank” kebelében, a melynek célja, hogy a gazda olcsón és gyorsan jusson hitelhez és pedig a saját aláírásával, a nélkül, hogy másnak szíveségét kellene igénybe venni.

A mozgalom tehát a gazdaközönség, a kisbirtokosok hitelügyének rendezését tűzte ki főadatául. A mai drága hitel, ép úgy, mint a mai sokféle uzsora, anyagi romlásba dönti a gazdaközönséget, mert termelési és értékesítési viszonyaink a nehéz kölcsönököt nem bírják meg. Igen helyesen fogta tehát föl gazdaközönségünk a helyzetet, a midőn a „Gazdák hitelcsoport”-ját megalakítva, a viszonyok javítása céljából szövetkeztek, mert a kellő hatás csakis így remélhető.

Az üdvös mozgalom vezetői — tekintélyes debreczeni gazdálkodók — ma bocsátották ki fölhívásukat, a mely a gazdaközönséget a „Gazdák hitelcsoportja”-ba szólítja. A lelkes fölhívás szószerint a következő:

Gazda-társak!

A statisztika szomorú bizonyossága szerint a magyar földbirtokos osztály összes adósságterhe 4000 millió korona, s főleg a középbirtoknál növekszik megdöbbentőleg.

A mezőgazda helyzete napról-napra tarthatatlanabb, földbirtoka nem jövedelmez annyit, amiből költségeit fedezhesse: hitelviszonyának rendszere, szervezete pedig a legszerencsétlenebbül alakult ki.

A gazda hitelének megítélésénél a jelző az alap és ha ez már terhelve van, kénytelen a gazdasági üzemhez szükséges forgótőkét uzsorástól szereznit, vagy terményét már lábán olcsó árban elvesztegetni.

A gabonauzsora s elővételi üzlettel szemben védtelenül áll ma a mezőgazda és még szerencsésnek is tekinthetjük, ha birtoka telekkönyvileg biztosított adóssággal lekötve lévén, két — viszont szolgáltatást váró — kezes aláírása mellett kaphat hitelt és pedig jó és drága hitelt.

A mezőgazda súlyos és nehéz helyzetén nagyot segítünk akkor, ha hitelképességéhez mérten, gazdasága folytatá-

sához módot nyújtunk neki, kellő forgótőke használhatásához s ha a kölcsön-szerzésnél a közvetítőktől megmentjük és ha őt gyorsan és olcsón juttatjuk pénzhez.

Ezt akarjuk mi megvalósítani s ezen ügyben adjuk kezetekbe felhívásunkat.

A „Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank” kebelében „Gazdák hitelcsoportja” létesített; ezen csoportba csak földbirtokos és tényleg mezőgazdasággal foglalkozó gazda vehető be tagul.

Célja a „Gazdák hitelcsoportjának” az, hogy a gazda olcsón és gyorsan jusson hitelhez és pedig a saját aláírásával anélkül, hogy másnak szíveségét kellene igénybe venni.

Az Ipar- és Kereskedelmi-bank adja a pénzt s végzi az ügykezelést, de a „Gazdák hitelcsoportja” teljes önkormányzattal fog birni, saját maga határoz afelett választmánya által, hogy ki vétessek fel tagul a csoportba s a választmány állapítja meg a felvett tagnak nyitandó hitelmennyiséget.

Kétezer korona hitelen alul tagok nem vétetnek fel s minden megszavazott 2000 korona hitelösszeg után 5 százalék teendő le biztosítékul és 1/2 százalék a tartalékalap részére a felvétel alkalmával; az 5 százalék biztosíték a tagoknak tulajdona marad s kamatozik.

A csoportból bármikor kiléphet a tag fél éves felmondás mellett és ha bent levő biztosítékát veszteség nem terheli, — azt visszakapja.

„A Szabadság” tárczája.

Regény a konyhában.

Első nyom.

Máthé Lizi minden éjjel a Monte Christó gróf kalandjait olvasgatta — és boldog volt.

Ésazonközben, míg telhetetlen Monte Christó gróf a negyedik hölgyét csalta törbe és fosztotta meg erényei koronájától, Máthé Lizi urnőjének a budoárjából elvesztek a következő érdekes és becses házi czikkek:

1. Hat pár fekete harisnya.
 2. Egy tuczat finom vászon zseb-kendő.

3. Két fehér csipkés nadrág.
 4. Egy hajfodorító vas.
 5. Egy hajék.

Máthé Lizi még be sem fejezte az ablaktisztogatást és regényolvasást, midőn urnője künn termett a konyhában és elővette:

— Lizi maga mesterkedett itt.

— Már akármit tetszik gondolni a nagyságának, de kikérem . . . Nem vagyok rászorulva nagyságának a holmijára. Van énnékem olyan harisnyám.

— Megmutatta. Az urnő, jó aszszonyka, szépen beszélt.

— Nézze, Lizi, — mire való az a nagy tagadás. Más nem vihette el. Magán kívül senkinek a keze nem jár a holmik közt.

Közben megeredtek Lizi ártatlanságának a könnyei és pakolni kezdett.

— Megyek! Egy minutáig sem maradok ebben az átkozott házban tovább.

Második nyom.

Azonban a nagyságos ur haza jött és az is megtudta a dolgot. — Rögtön rendőrért küldött s a mig az után jártak újból elővették Lizit. Miután pedig nálunk rendőrt teremteni nem olyan könnyű dolog, sokáig tartott a konyhabeli regény második fejezetének előjátéka.

— Lizi, adja elő a holmikát.

— Mondtam már, hogy nem vagyok rászorulva. Van énnékem külömb haris . . .

S meg akarta mutatni, de az urnő elkapta a kezét.

— Én már láttam.

(A férj szeretett volna közbeszólni, de csak úgy közbegondolta, hogy: én is szeretném látni!)

Jött a rendőr. Egy okos, nagyon

okos rendőr. Lizi úgy sirt, mint a záporosó. De a rendőr szíve vasból való!

— Ki kell kutatni!

Lizi szó nélkül akarta mutatni ismét a harisnyát, de nagysága ismét eltiltotta.

— A kuffert!

Lizi egy regényhősnői sikolyt bocsátott a levegőbe és a kufferjánál védelmi állásba helyezkedett.

— Soha! Ott ugyan nem kotrásznak!

Biztosra vették, hogy a lopott holmikát rejtegeti Lizi a kufferban.

Harmadik nyom.

A rendőrtisztnek jutott a szerencse a konyharegény folytatásában részt venni. Lizi szívét és kufferját csakhamar feltörte. Ambár ez mesésen ravasz vállatással ment. Mikor a rendőrtiszt a kufferhez közeledett, Lizi erősen sikoltott.

— Nincs ott semmi lopott! A szívem titka van benne, — tekintetes ur.

— Oh, az még érdekesebb.

— Ne tessék megnézni!

— Ne féljen! A rendőrségnél szent a titok. Egy lélek se tudja meg.

Az ipar és kereskedelmi bank által megállapított igen jutányos kamaton felül, a kölcsönt igénybe vevő által háromnegyed százalék fizettetik, ebből egy-negyed százalék a hitelesoport saját kezelési költségére, fél százalék pedig a hitelesoport tartalék alapjára fordítatik.

A „Gazda hitelesoport” mint az ipar és kereskedelmi-bank alosztálya, — csakis ügykezelési szabályzattal fog birni és ezen szabályzat az ipar és kereskedelmi-bank és a hitelesoport által alkotottván meg, abban részletezik a hitelesoportnak és a banknak jogköre.

A hitelesoport tagjainak felelőssége és szavatossága a netáni veszteségekre nézve az ipar- és kereskedelmi-bankkal szemben egyetemleges ugyan, azonban egymás között a hitelrészesedés arányában oszlik meg és pedig olyképp, — hogy a veszteség fedezést nyer első sorban a kölcsönvevő által letett biztosítékából, másodsorban a tartaléktökből, harmadsorban a hitelesoport tagjai által letett biztosítékból és pedig abban az arányban, a milyen arányban áll az összes megszavazott hitelhez az egyes tagnak megszavazott hitele.

De biztosítékot nyújt a veszteség előfordulása ellen, hogy a hitelesoportnak csak az lehet tagja, a kit a választmány vesz fel és a hitelösszeget a választmány szabja meg.

A választmány és hitelesoport minden egyes tagjainál, mivel a mezőgazda vagyoni helyzete nyitott könyv, főképen a mezőgazda szeme előtt; veszteség csak rendkívüli esetben fordulhat elő, mert alig hihető, hogy fizetéseképtelenség úgy állhasson elő bármelyik tagnál, hogy arról a hitelesoport kellő időben tudomást ne szerezhetne.

A nehéz és súlyos gazdasági viszonyok az utolsó években a mezőgazdákat megtizedelték s a küzdelemben megállni nem bíró gazda már letűnt a cselekvés teréről és azok, a kik megmaradtak, minden körülmények között önmagukban is biztosítékot nyújtanak arra, hogy az általunk ösmertetett „Gazdák hitelesoportjába” belépven, azt megszilárdítani fogják.

Felhívunk azért benneteket gazdátársak, tegyétek magatokévé az általunk már megalakított hitelesoport ügyét s je-

lentkezettek a hitelesoportba felvétel végett.

Jelentkezéseket elfogad a Gazdák hitelesoportjának jegyzője Rácz Lajos gazdasági egyesületi titkár és a Debreczeni ipar- és kereskedelmi-bank.

A jelentkezés legezlszerűbben a mellékelt ajánlkozási lap által történik, felvilágosításokat készséggel ad a gazdasági egyesület titkára s az iparbank igazgatója.

Gazdátársak! bizunk hozzá, hogy az általunk alakított csoport a gazdák hitelén nagyot fog lendíteni, — de ez nemesak tőlünk függ, hanem tőletek is.

Debreczen, 1902. június hó 1.

Ifj. Bányai István, Ungvári József,
Polgári Bálint, Zöle János,
Kenyeres Károly, Vásári András.

Ehhez a fölhíváshoz, azt hisszük, nem kell bővebb kommentár. Világosan rámutat a bajokra és egyben a legezlszerűbb módon javasolja a bajok orvoslását.

A „Gazdák hitelesoportja” ma, péntek délután tartotta meg alakuló gyűlését az „Ipar- és Kereskedelmi-Bank” helyiségében. Elnöke lett, titkos szavazással, egyhangulag Lőfkovics Márton dr., az Ipar- és Kereskedelmi-Bank igazgatója. Választmányi tagok lettek: ifj. Bányai István, Polgári Bálint, Kenyeres Károly, Zöld János, Vásári András, Kerekes Géza és Ungvári József. A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Szentesi János és id. Kertész István. Jegyző lett: Rácz Lajos, a gazdasági-egylet titkára.

A magunk részéről nem mulaszthatjuk el ismételt hangsúlyozni, hogy a debreczeni és hajdúvármegyei gazdák a saját jól felfogott érdekükben cselekszenek, ha minél tömegesebben belépnek a „Gazdák hitelesoportjába”-ba.

POLITIKAI HIREK.

Szorgos munka. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A delegáció ülései miatt beállott képviselőházi szünetet ugyan szorgalmasan és szinte páratlan buzgalommal használják fel a képviselőház bizottságai, hogy a jövő kedden egybegyűlő Házat foglalkoztathassák. Ma délelőtt nem kevesebb, mint négy bizottság tartotta ülését: a gazdasági, pénzügyi, közlekedési és vizügyi bizottság. Letárgyalták a legutóbb benyújtott viczinális vasutakról, a műegyetem pótlásáról szóló törvényjavaslatokat és több jelentést. E hó 12-én pedig elintézik mindama javaslatokat, a melyeket a kormány legutóbb benyújtott.

A képviselőház bizottságai. A képviselőház közigazgatási-bizottsága tegnap délelőtt fél 11 órakor Patthiányszky Elek helyettes-elnök elnöklése alatt ülést tartott, melyben a kormányt Széll Kálmán miniszterelnök képviselte. A bizottság Kristóffy József referálása alapján letárgyalta a belügyminiszter jelentését Hidvég és Remeteszeg kisközségeknél megszüntetéséről és Maros-Tordavármegyéből Marosvásárhely sz. kir. város területébe

való áthelyezéséről és ezen várossal való egyesítéséről.

A képviselőház földmivelésügyi-bizottsága tegnapi délelőtt 10 órakor Károlyi Sándor gróf elnöklése alatt ülést tartott, a melyen a kormányt Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter és Bartóky Géza osztálytanácsos képviselte. A bizottság Justh Ferenc referálása alapján a gazdasági munkás- és eselédpénztárakról szóló törvény kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Beható és tüzetes vita után Darányi miniszter és Bartóky osztálytanácsos felvilágosításai alapján a bizottság a törvényjavaslatához hozzájárult és azt a háznak is elfogadásra ajánlja.

Az öngyilkos kapitány bünei.

Romlásba döntött honvédtiszti-kar.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 6.

Manapság a katonai öngyilkosságok oly gyakoriak, hogy alig-alig kelt már föltűnést, ha egy-egy katonatiszt föbe lövi magát. Az újságok hangulatosan megírják, hogy „katonát temettek” és a társadalom mihamarabb napirendre tér az egy napos szenzáció fölött, mert a katonai zárkózottság folytán csak elvétve, itt-ott jut nyilvánosságra egy-egy adat, hogy mi készítette egyik-másik katonatisztet az öngyilkosságra. Az obskurus szellem fogva tartja az egész hadsereget és minden ezred féltékenyen őrizi a maga saját fekete könyvét, amelyben néha egész tisztikarának tragikumai van megpecsételve.

A debreczeni 3. honvéd gyalogezred tisztikarát is ilyen körülmények közé sodorta a minapi öngyilkosság. A kétségbeesés lépett a gyász nyomába és most derült csak ki, egy mindenki által becsült és tiszteletben tartott honvédtiszt bal-lépése, amelylyel a saját vesztét és az egész ezred tisztikarának meg nem érdemelt szomorú sorsát előidézte.

Schneller-ről, a tegnapelőtt öngyilkossá lett századosról van szó. A 3. honvéd gyalogezred kezelő tisztjéről. Schneller Károly századosról soha senki sem tételezte volna fel a legesekélyebb szabálytalanságot. Annál váratlanabban, meglepetésszerűen értesülünk arról, hogy a nyomban megejtett vizsgálat folyamán ezekre menő hiányokat állapítottak meg már eddig is és hogy ezeket a legfurfangosabb módon sikkasztotta el az öngyilkos százados. A hamisítások egész lajstromának jöttek nyomára és a halálba menekült százados minden elképzelhető alaptól és kiutalt összegekből a maga céljaira fordított kisebb-nagyobb pénzüsségeket.

Az aránylag csekély fizetésből nagyuri háztartást vitt, zsurokat adott, a mely fényűzést az évek

Lizi meggondolta a dolgot és nem ájult el, hanem így szólt:

— Hát leteszem a szívem a — tekintetes ur kezébe.

— Az szép.

S ezzel felpattant a kuffer födele. Egy rendőr szedegette belőle elő a Lizi stafiringját. Egy darabka sem volt benne az urnó holmijából, hanem benne volt Lizi ártatlansága és — egy férfi arczkép, mely midőn egy fehér kendőből kihullott, Lizi halk s kolylyal kapott utána.

— Ne nézze meg, — óh ne nézzék meg!

— Hiszen maga ártatlan, szól a rendőrtiszt. Hiszen akkor miért nem engedte a kuffert felnyitni az urnője előtt?

— Féltem, hogy a nagyságos aszszony meglátja az arczképet. Tessék ide adni!

*

Határozottan kisebbitenénk szives olvasóink fantáziáját, ha szükségesnek találnánk kiírni azt, hogy — kinek arczképet rejtegette az ártatlan Lizi a kufferjében.

óta folytatott sikkasztásokból fedezte. Mint kezelőtisztnek, illetve a számvevőség vezetőjének, bő alkalma nyílt, hogy az ezred vagyont megdézsmálja és állítólag évenként át hamisított aláírásokkal nem létező kiutalásokat eszközöltetett a pénztár-bizottsággal, melynek tagjai vakon bíztak benne és különben is Bodnár ezredes név-aláírását látva a nyugtán: nem haboztak kiutalni az előirányzott összegeket, a melyeket Schneller százados a maga céljaira fordított.

Mintegy hat héttel ezelőtt egy hadbiztos járt Debreczenben, aki megvizsgálta az ezred könyveit. Ugy látszik már akkor észrevett valami szabálytalanságot, t. i., hogy bizonyos alap nem egészen van rendjén és valószínűleg jelentést tett erről a honvédelmi miniszteriumban.

A jelentés folytán a miniszteriumban Dezső őrnagy hadbiztosot bízták meg a minap, hogy a vizsgálatot ejtse meg a debreczeni 3. honvéd gyalogezred kezelőosztályán.

Schneller százados, úgy látszik, megneszvelte a veszedelmet s midőn Dezső őrnagy, a miniszterium kiküldöttje, Debreczenbe érkezett, a sarokbaszorított szerencsétlen századosnak már nem volt más menekvése, mint az a golyó, a mit még a vizsgálat kezdete előtt a halántékába röpitett.

Miként követhette el az öngyilkossá lett százados a visszaélések egész láncolatát, alkalmunk volt az alábbiakban megismerni:

(A sikkasztások módja.)

Lapunk egy munkatársának ugyanis alkalma volt részletesen betekinteni a honvéd gyalogezrednél folyó hivatalos ügyek vezetésébe, a hol a következőkről győződött meg: Az ezred pénzkezelését és kiutalását két bizottság intézi: a pénztár-bizottság és a kezelő, más néven számvevő-bizottság. Az előbbi Bodnár ezredes vezetése alatt áll és két százados eszközli a kiutalásokat, a kezelő-bizottság utasítása, illetve számlái alapján. A kezelő-bizottság vezetője volt Schneller százados, aki alatt két kezelő hadnagy és két törzsőrmester dolgozott. A kiadásokról könyvet vezetett a kezelő-bizottság és az egyes tételeket abban írták alá az érdekeltek vagy maga Bodnár ezredes, már amilyen természetűek a kiadások voltak. Ezeket a tételeket 10 naponként terjesztették a pénztár-bizottság elé, amely az aláírás alapján az összegeket kiutalványozta, részint a feleknek, részint magának, Schneller századosnak további végett.

(Az ezredes hamisított aláírása.)

A pénztár-bizottság természetesen figyelmesen őrködött a fölött, hogy minden tétel az ezredes aláírásával legyen ellátva. Amikor Schneller százados olyan

tételt jegyzett fel, a mi csak papíron létezett, egyszerűen meghamisította Bodnár ezredes nevét és a pénzt fölvette. Az utólagos vizsgálat után kiderült, hogy igen sok esetben hamisította az ezredes aláírását. A laktanya javítása céljaira, petróleumra és sok minden egyébre vett fel pénzt, a nélkül, hogy fizette volna. Egyes debreczeni kereskedők neveit hamisította a nyugtakra, úgy, hogy tegnap csupán petróleumpénzből egy nagyobb összeg sikkasztását fedezték fel. — Ezenkívül mintegy 1000 koronát tesz ki az is, a mit tűzifa fejében a nős altisztektől beszédett és egy esztendő alatt nem számolt el. A pénzt tudvaleg a kezelő-bizottsághoz fizették, de Schneller százados nem utalta be a pénztárba. A petróleummal szinte ugy volt. A kezelőtisztek vásárolják az olajat, amire Schneller átvette a pénzt, de a kereskedőknek nem fizetett, ellenben hamisított számlával számolt el a pénztár-bizottság előtt az egyes kezelő-tisztektől.

A honvéd gyalogezred negyed évenként 15.000 korona laktanya átalányt kap. Ez jó részt a várost illeti bér fejében, egyrészt azonban a város vissza utalja javítások címén. Mintegy 4000 korona ebből az összegből szintén eltűnt Schneller százados kezei alatt, apródonként. Valóban esodálatos, hogy mindezeknek csak most jöttek a nyomára.

(A széna és zabpénzek.)

A szerencsétlen véget ért honvédszázados manipulációi mindent felöleltek, ami csak keze ügyébe akadt. Mivel a széna és zabszállítás is az ő felügyelete alatt történt, mintegy 2 hónappal ezelőtt vizsgálom a széna és zab árak kiutalásai is a hiányzó összegek között szerepelnek. A pénztárnál — talán könnyelműségéből az érdekeltek félnek is kifizették a széna és zabszámlát, úgy, hogy Schneller utólagosan presentált nyugtát felőle, de — ugy látszik ez alkalommal maga is felvette az összegeket, úgy hogy jelenleg az is horribilis summára rug. Amikor Bodnár ezredes utazáson volt és nem irhatta alá a tételeket, Schneller azzal a megjegyzéssel adta át az alantas törzsőrmestereknek, hogy ideiglenes nyugtára vezessék át a pénztárnaplóba az összegeket az egyes általa kijelölt tételekre. Így kerültek részletenként hozzá a pénzek, szinte napról-napra, hogy az ő örült költségei fedeztessék.

(Az étkezdek pénze.)

A múlt évben mikor gyakorlatra ment az ezred, a rendes szokáshoz híven az ezred kiutalványozott 1000 koronát a tisztí étkezde költségeinek fedezésére. Ezt az összeget a gyakorlatok után szokták levonni a tisztek fizetéséből, arányos összegekben. Az 1000 koronát Schneller százados annak rendje és módja szerint le is vonta a fizetésekben, de — mint utólag kitűnt — azzal sem számolt el, ismét ezer koronával gyarapítva a hiányt, amelyet tisztársainak kell most újból kifizetni, mert a kincstár nem vállal felelősséget a maga embereiért, ellenben elvárja, hogy a becsületes, ártatlan tisztársak bűnhődjenek egy másik könnyelműségért.

Az ezer koronát ugyanis át kellett volna adnia Sipos századosnak, akit időközben más ezredhez helyeztek át. Sipos százados nyugtáját megtalálták, de mivel a könyvbe nincs bevezetve, illetékes körökben azt hiszik, hogy ez a nyugta is hamisított. — Most bevárják Sipos százados választ a hozzá intézett kérdésre, de igen valószínűnek látszik, hogy Sipos százados mitsem tud a nevével kiállított nyugtáról.

(A laktanya-alap 1000 koronája.)

Ugyancsak laktanya-alapra 1000 koronát kellett volna kivenni egy izben. De mint az utalványról kitűnik, Schneller százados az „1000 koronát“ „2000“-re javította ki, hogy neki is jusson belőle 1000 korona. Amint mindezekből kitűnik az ezer koronák egész halomszámra sorakoznak a hiányzó összegek listájában és a jövő fogja csak kideríteni, hogy hány ezer korona hiányt fedeznek még fel a szerencsétlen kapitány sikkasztásai-ból kifolyólag.

(A tisztársak kezessége.)

A szerencsétlen megtévelyedett katonatisztnek mindez nem volt elég. Nem elégedett meg azzal a pénzzel, amit a hűtlen kezelés folytán tulajdonított el, hanem még tisztársai kezességét váltóhitelnél is igénybe vette. Az ezred számos tisztje írta alá Schneller százados váltóit, amelyek sok ezer koronára rugnak és a melyekből egy garas sincs törlesztve. Jellemző, hogy azon a napon, midőn öngyilkossá lett, délelőtt szintén vett fel váltóra egyik debreczeni bankban 1000 koronát és azzal a zsebében, lőtte agyon magát. Ugy látszik: a szerencsétlen ember mindenképpen rendezni akarta az ügyet, vagy a családját nem akarta pénz nélkül hagyni, öngyilkossága után.

A revolvért állandóan iróasztala fiókjában tartotta és kedden délben, mikor haza ment, magával vitte a lakására, miután elhatározta az öngyilkosságot.

Schneller kapitány tragikus esete nem csekély következményeket fog maga után vonni. Igen kellemetlenül érinti magát Bodnárt, az ezredparancsnokot, a ki mindkét bizottságnak az elnöke és a ki részese a felelősségnek is.

Az egész esetből kifolyólag Bodnár ezredesnek, annak a jeles és rokonszenves katonának jut minden oldalról a részvét, amennyiben őt ugyancsak ártatlanul érte, vagy érheti az ügyből kifolyó kellemetlenség.

Titokzatos lopás.

Eltűntetett ékszerek.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 6.

A bűnügyi osztály vezetője Végh Gyula h. főkapitány megbízásából szenzációs lopás — ügyben nyomoz a rendőrség. Lichtblau Albert a debreczeni önkéntesi előkészítő tanfolyam igazgatója a panaszos, kit mint följelentésében elmondja eddig ki nem derített tettesek 47 korona erejéig károsítottak meg, arany és ezüst ékszereket, továbbá disztárgyakat lopván az Arany János-utcai lakásáról.

Lichtblau Albert előadása alapján Dobos rendőrbiztos azonnal hozzálátott a vizsgálatához, melynek azonban eddigelé pozitív eredménye nincsen. A kárt déltájban vették észre, mikor a ház

urasszonya az ezüst ezukortartót kereste. Nem lévén a szokott helyen, a szobalányt vonta kérdőre, a ki hetykén feleselni kezdett, ugyanarra hogy viselete méltán keltett feltűnést. A gyanút egyéb mellékkörülmények is indokolták s a vizsgálat legelső sorban az alkalmazott cselédségre terjedt ki. A szobalányon kívül egy mindenestől szolgál a házban, kiket a délután folyamán a vizsgálatot vezető rendőrbiztos ki is hallgatott a titokzatos lopásra vonatkozólag.

Mindketten konokul megmaradnak egybehangzó vallomásuknál s azt állítják, hogy mitsem tudnak a dolgról. — Legérdekesebb vallomásukban az, hogy egy magas növésű, elegáns ruházatu előttük ismeretlen hölgyet vádolnak a lopással, kit a délelőtti órákban láttak a ház kapuján kilépni feltűnően nagy kzipodgyászszal. A vizsgálat így a titokzatos ismeretlent is nyomozza, mind valószínűbbnek látszik azonban, hogy a belekevert harmadik személy csupán a vizsgálatot vezető hatóság félrevezetésére szolgált.

Az ellopott tárgyak két szobában: az ebédlőben s a szalonban voltak s onnan tüntették el a bűnös kezek. Hiányzik a többek közt egy gyémánt fülbevaló, két ezüst gyertyatartó, egy jegygyűrű s egy ezüst ezukorszeleny s mindez annál érthetlenebb, mert a károsult családja állandóan a lakásban tartózkodik s így a szobák alig lehetnek érintetlenül.

A rendőrség minden titokzatosság daczára is jó nyomon vél járni és nagyon valószínű, hogy már a mai nap folyamán kézre is kerül az ismeretlen lakás fosztogató, az eltüntetett értékes tárgyakkal együtt.

Zempléni P. Gyula. †

Saját tudósítónktól.

Budapest, június 6.

Régi jeles újságíró dőlt ki az élők sorából. Igazi, vérbeli zurnalista, jó kollega, derék ember, nemesszívű férfi volt. Megérdemli, hogy egy pillanatig megálljunk a ravatalánál. Emlékezete megérdemli, hogy a napi események krónikáiban ily gyászos pillanatban megemlékezzenek a saját mesterségükről s kik mindig lépésről szolgálják mások számára, hogy azokat sikerhez, dicsőséghez és babérokhoz juttassák, egy-egy pillanatban rámutassanak arra, hogy ez a mesterség, a hírlapírás, idegeket rombol és tönkreteszi a szívet, az agyat.

Zempléni P. Gyulát is a mi idegölő mesterségünk ölte meg: a szakadatlan munka az éjjelezés és a hírlapírásal együttjáró izgalmak a szívet támadták meg és mint annyi jeles társunkat a szíve is ölte meg.

Megrendülve, mély gyásszal állunk Zempléni P. Gyula ravatala előtt, szerettük őt mindannyian, kollegái, barátai és mindenki, a kinek alkalma volt őt megismerni. Rokonszenves, ritka szorgalmas, munkás férfi volt.

Nevét az egész magyar intelligens njságolvasó közönség ismeri. Irt regényeket, elbeszéléseket és hogy a magyar közönség megismerte a modern francia irodalmat, abban nagy része van Zemplé-

ninek, a ki számos idegen, különösen francia munkákat ültetett át a magyar nyelvre.

A budapesti újságírók egyesületének könyvtárnoka volt, de az utóbbi időben betegeskedése miatt nem igen tehetett eleget ebbeli kötelességének. Ezt az egyesület legutóbbi közgyűlésen egy kollegánk tréfásan szóba is hozta.

— Nem tudom — ugymond, hogy tulajdonképen mikor végzi könyvtáros ur teendőit. Egyszer hétköznapon kértem könyvet tőle de akkor azt mondta, hogy a könyvtár csak vasárnap van nyitva. Vasárnap pedig mindig Fiumébantalálkozom vele. Már most kérem utasítani a könyvtáros urat, hogy vagy hétköznapon adja ki a könyveket, vagy vigye el a könyvtárt vasárnaponként Fiuméba, hogy ott fordulhassak hozzá.

Az indítvány nagy derűtséget keltett. Szegény Zempléninek beteg ágyában referáltak róla. Maga is jót mulatott az indítványon és biztosított mindnyájunkat arról, hogy mihelyt felépül azonnal rendes hivatalos órákat tart.

Ha felépül!? Nem kelt ő már fel többé a betegágyból.

Legutóbb a Magyar Hírlap segéd-szerkesztője és a külföldi rovat vezetője volt. Utóbbi minőségben sok nagy jeles sikere volt.

Igen sok francia és olasz államférfit ismert személyesen, de különösen a Balkán államokban volt otthonos.

Alig néhány hónap előtt meginterjuvulta Sándor szerb királyt és nejét, Draga Masint. Az interjuv országszerte nagy feltűnést keltett.

Özvegye, maga is kiváló író, gyászolja és vele együtt gyászolnak kollegái és barátai is.

UJDONSÁGOK.

József főherceg Debreczenben.

Az első honvédkerület ezredösszpontosítása.

Királyi házunk legmagasabb, legnépszerűbb tagja, József főherceg — a magyar honvédség ősz vezére — mint értesülünk, rövidesen vendége lesz Debreczen városának. A város katonai szakosztálya tegnap kapta meg ugyanis Budapestról, az I. honvédkerületi parancsnokság leiratát, mely tudatja, hogy az első, második, harmadik és negyedik honvédgyalogezredek ezredösszpontosítása Debreczen környékén lesz e hó 29-től július 30-ig bezárólag.

Az ezredösszpontosításon részt fog venni József főherceg nagyobb kísérettel és ide érkezik ez alkalomból Csesznák Benő altábornagy, kerületi parancsnok is, a ki az ezredösszpontosításokat vezetni fogja.

A nagy katonai parádéra hozzánk látogató főherceg fogadtatására, mihelyt az érkezés napja megállapítatik, azonnal

megkezdődnek az előkészületek. Fény és pompán kívül, meleg magyaros szívélyesség fogadja majd a főherceget, a ki sok alkalommal fényesen beigazolta már, hogy igaz barátja Szent István birodalmának.

Erősen készül az ezredösszpontosító nagy gyakorlatokra a Debreczenben állomásozó harmadik honvédgyalogezred is, melynek farsztó, de szép ünnepei lesznek a főhercegi látogatással diszes ezredösszpontosítás napjai.

A közigazgatási tanfolyam befejezése.

Záróvizsgák és képesítők.

A debreczeni közigazgatási tanfolyam második tanévének e hó 13-án, pénteken kezdődnek meg záróvizsgái a főiskola helyiségeiben. Kilencvenhárom hallgatója van a tanfolyamnak, kiknek a záróvizsgák elmúltával e hó 23-ig kell jelentkezniük képesítőre Weszprémy Zoltán vármegyei főjegyzőnél, a tanfolyamvezetőjénél.

Julius 1-től 12-ig tartanak a képesítők, melyekkel a tanfolyam félve véggetér. A képesítő vizsgálatok három bizottság előtt folynak. Az elsőnek elnöke Puky Gyula, Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja, helyettese Barta Béla dr. jogakadémiai tanár, a tanfolyam helyettes igazgatója. A második vizsgáló-bizottság elnöke Weszprémy Zoltán megyei főjegyző, a tanfolyam vezetője, helyettes elnök Abraham László városi tiszti főügyész. A harmadik bizottság élén Pénzes Sándor megyei árvaszéki elnök áll, kit Körösi Kálmán dr. ügyvéd, tanfolyami előadó helyettesít.

A bizottságok kérdező baltagjai a tanfolyam előadói: kültagjai pedig a következők: Gajzágó Béla dr. kir. táblai bíró, Kiss Endre kir. ítéltáblai bíró, Fauszt Elek m. kir. pénzügyigazgató, Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, Dumbrava László m. kir. állami anyakönyvi felügyelő, Megyeri Pál dr. ügyvéd, Nagy Lajos dr. ügyvéd, Tüdös János dr. ügyvéd, Orosz Sándor főszolgabíró, Wass Antal kir. törvényszéki bíró, Szeőke István kir. törvényszéki bíró, Somossy Béla polgármester (H.-Böszörmény), Paksy Károly rendőrkapitány (Hajdu-Böszörmény), Papp Sándor községi jegyző (Nádudvar) és Joga Mihály pénzügyi segédtitkár.

A képesítőn a bizottság tagjai három csoportban lesznek felosztva, de nem lehetetlen, hogy közülük a belügyi kormány képviselője is meghallgatja vizsgázó ifjakat.

Öljön meg!

Örült a rendőrfőkapitányság előtt.

Kellemetlen kalandja volt ma délelőtt — mint budapesti tudósítónk teleggrafálja — dr. Pekáry Ferencz kerületi kapitánynak a főkapitányságon. Ugy tiz óra tájban egy hatalmas termetű, jól öttözött férfi állított be a kapitány hivatalos szobájába. Udvariasan köszönt, aztán a kapitány asztalához lépett. Pekáry kapitány azt hitte, hogy féllal van dolga és megkérdezte.

— Mi tetszik?

Az idegen a kapitányra meresztette a szemét és dörgő hangon kiáltott reá:

— Én gróf vagyok! Öljön meg! Követelem, hogy öljön meg, mert ha maga nem végez velem, más fog megölni!

A kapitány a szokatlan kivánságra valóssággal megdöbbsent, de nem veszítve el a lélekjelenlétét, karon fogta a bolondot és bevezette dr. Vermes József rendőrfogalmazóhoz, aki az elmebetegnek elhelyezése felől intézkedik.

Itt kiderült, hogy a bolondot vidékről hozta fel két ember. Már reggel jártak Vermes fogalmazónál és kérték, hogy helyeztesse el valamely tébolydában, de miután a fővárosi bolondok számára sincs hely, azzal utasította el a fogalmazót a két kísérőt, hogy vigye vissza a bolondot és helyezék el az ottani kórházban.

A kísérők azonban mást tettek. A bolondot a főkapitányság folyosóján hagyták, ők pedig megugrottak. Az őrült, aki a nevét nem mondja meg, reggel 9 órától 10-ig sétált a főkapitányság épületében és így vetődött be Pekáry kapitány szobájába.

A rendőrségnek most mégis el kell helyezni az őrültet, de nyomozzák a lelketlen kísérőket is, akiket szigorúan megbüntetnek.

Együttal a rendőrség figyelmezteti a közönséget, hogy vidékről felhozott elmebetegét csak a belügyminiszterium engedelmével vesznek fel a fővárosi tébolydába, a rendőrség nem intézkedhetik.

* Debreczen — Kossuth Lajos emlékének. Szeptember 19-én száz esztendeje lesz annak, hogy egy *monoki* nemesi kurián megszületett a magyar szabadság lánglelkű apostola, Kossuth Lajos. A nemzet ünnepre készül s a *Budapesten* tartandó országos ünnepségeken kívül, ünnepet ül a vidék is. *Debreczen* város közönsége is megmozdult, hogy méltó fényvel és lelkesedéssel adózzon *Magyarország* megdicsőült kormányzója soha el nem muló dicsőségének. *Kossuth* születésének századik évfordulója mindannyiunk kegyeletos ünnepe, melyből részt kérünk édes mindannyian politikai nézetek és pártkülömböktől eltekintve. Az egyenlőség nagy bajnokának emlékét kegyelettel ápoljuk és kell, hogy ápolja e hazában mindenki, a ki magyarnak érzi magát. *Debreczen* ünnepe legyen méltó a hajduk híres hazafiságához! Legyen méltó *Kossuth* Lajos áldott emlékezetéhez.

* A tanári-kör évzáró gyűlése. A debreczeni tanári-kör f. hó 8-án vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évzáró gyűlését az ev. ref. kollégium kis tanácstermében. A záró gyűlésre a kör vidéki tagjai közül a nyiregyháziak testületileg jelennek meg, sőt felolvasást is két nyiregyházi tanár fog tartani, névszerint: *Porubszky* Pál és dr. *Vietorisz* József. Az előbbi az iskolai könyvek anyagáról és stílusáról értekezik, az utóbbi a társadalom és a középiskolai tanárok viszonyáról. A gyűlést társasbéd követi, melyet a tanári-kör rendez a nagyerdei pavillonban a

vendégül hívott nyiregyháziak tisztele-tére.

* Tisza Kálmán komornyikja. Szegedről jelentik ezt a hirt: Tegnap délután egy alak ordított a Boldogasszony sugáruton, majd változatosság kedvéért a Szentháromság-utczán. A rendőrök utját állták az alaknak és felszóltatták, hogy jöjjön a Koczor-bírószálg elé, hol hüs berek és andalítóan mély esönd várja. Az alak erre kivágta a mellét:

— Hozzám ne nyuljanak. Én a Tisza Kálmán komornyikja vagyok!

E kijelentésnek nem volt meg a várt büvös hatása, mert az ismeretlent bekísérték. A kapitányság előtt aztán kiderült, hogy az ordító embert Iszlehr Jánosnak hívják, 30 éves s hajdanában csakugyan Tisza Kálmán házában lakott valami rövid ideig. A kapitány két napi áristomra ítélte.

* Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyén. *Hajdúvármegye* törvényhatóságának közigazgatási bizottsága e hó 9-én hétfőn délelőtt kilencz órakor tartja rendes havi ülését *Puky* Gyula főispán elnöklésével a vármegyeház nagytermében. Tárgyait a szokásos havi jelentések előterjesztése és folyó ügyek képezik.

* Válság a vadásztársulatban. A *debreczeni* vadásztársulat vasárnap délelőtt tíz órakor tartja rendes évi közgyűlését a városháza nagytermében. E közgyűlés tisztújító is lesz egyszersmind és hivatva van véget vetni a, társulati válságnak, mely most is két elnökjelöltben nyilatkozik meg. — Az egyik párt *Békessy* László uradalmi jószágigazgatót, a másik *Orosz* Sándort, a központi járás főszolgabíróját óhajtja az elnöki székben látni és mindegyik valóssággal korteskedik, agitál a maga jelöltje érdekében. Tegnap este a „*Debreczen*“ vendéglő kerthelyiségében a *Békessy*-párt értekezett és állította össze a maga választási listáját a 12 választmányi és 5 póttag tisztre. — Hogy melyik győz a kettő közül, az a közgyűlésen fog eldőlni, annyi azonban már most is bizonyos, hogy maga a társulat aligha látja hasznát a személyes motívumokkal teli versengésből.

* Látogatás a pénzügyigazgatóságnál. Vas Tamás dr. pénzügyminiszteri osztálytanácsos tegnap este *Debreczenbe* érkezett és három napon időzik városunkban, hol a pénzügyigazgatóságot látogatja meg és felülvizsgálja a harmadosztályu kereseti adó kivetési munkálatait.

* Weisz Sándorné temetése. Tegnap délután helyezték örök nyugalomra *Weisz* Sándorné, szül. *Pollák* Idát a *Piacz*-utczai halottas házból. A koporsó fölött *Krausz* főrabbi mondott gyönyörű beszédet, kiemelve az elhunyt urinő puritán életét, jötekonyságát, mit egész életében gyakorolt a szegények felsegítése, gyámolítása körül. A nagyszámban megjelent gyászkeséret könnyekig meghatva hallgatta a főrabbi tartalmas beszédét, majd megindult az impozáns gyászmenet és utolsó utjára kísérték az elhunyt nemesszívű urinőt.

* Tolvaj a tornateremben. Az ev. ref. főgimnázium két apró növendéke panasz-

szal állított be tegnap a bűnügyi-osztály vezetőjéhez. *Sirva* mondották el, hogy a tornázás közben az ablakpárkányra helyezett zsebórát ismeretlen tettes elemelte és tisztelettel kérték a tornaterem enyveskezü lovagjának kinyomozását. A fiatalok panaszára meg is ejtette a rendőrség a nyomozást, de nem járt eredményrel. A zsebóra oda van s így a káros diákok aligha tudják majd, hogy: hányat ütött az óra.

* Eljegyzés. *Somossy* László, a debreczeni *Donogán* és *Somossy* czég beltagja eljegyezte dr. *Závery* Sándor, budapesti orvos szép és nagyműveltségű leányát, *Leonát*. Az eljegyzéshez a rokonok barátok és jóismerősök őszinte szerencsekívánatai fűződnek.

* Katonai szállítások. A m. kir. budapesti I. honvéd kerületi parancsnokság a kerületbeli honvédségi csapatok összpontosítása alkalmával szükséges termény és anyag szállítására pályázatot hirdet s a termelőket a versenyben leendő részvételre felhívja. A szállítási feltételek *Berezky* Lajos rend. fők. fogalmazónál a hivatalban megtekinthetők.

* Elveszett vizsla. Dr. *Losonczy* Álmos, *Hajdúvármegye* tisztii főorvosa udvarából egy veresszőrű himvizsla eltűnt. A szives megtaláló szolgáltatassa át *Hunyady*-utczán levő lakásán, hol jutalomban részesül.

x Nemzetközi hangverseny lesz ma és holnap a *Dréher*-süresarnok nagy nyári kertjében. A hangverseny válogatott műsorral lesz megtartva belépő-díj nélkül.

x Gyógyszerész-gyakornokul felvétetik egy 6 gymnasiumot végzett fiatal ember a folyó iskolai év közelgő bezártaikor. Ajánlatokat elfogad: dr. *Róthschnek* V. Emil gyógyszerész az „*Arany* egy-szarvu“-hoz *Debreczenben*, *Kossuth*-utca.

x Örvendetes jelenség, hogy reklámmal silány árut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tősgyökeres magyar gyáros* ajánlom a legújabb francia módszer szerint készített kitünő *Pármai ibolya szappant*, mely a frissen szedett *ibolya* gyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott *bőrfinomító* s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szelid hatásánál fogva a legérzékenyebb *arczbőrűek* is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: *Szabó* Béla gyógyszerész, pipere-szappangyáros *Miskolczon* Főraktár: *Debreczenben* *Kálnai* Lipót urnál. Ugyanott kitünő gyermek szappanom és más mosdó szappanaim 20fillértől felfelé kaphatók.

EGYLETI-ÉLET.

Az ev. ref. tanár-egyesület köréből. A protestáns tanár-egyesület első közgyűlésén elhatározták, hogy az egyházi törvények revíziója alkalmából, a ref. tanárok jogi helyzetének és egyházi képviselőinek emelése érdekében felterjesztést intéz a zsinathoz. A központi igazgatóságot bízták meg ennek elkészítésével és miután az egyetemes konvent által kiküldött előkészítő-bizottságok már a nyár folyamán megkezdik az egyháztörvények revízióját, a f. év őszén tartandó rendkívüli konvent pedig már megállapítja a jövő évi zsinat elé terjesztendő törvényterve-

zetét, a tanáregyesület központi igazgatósága szükségesnek látja, hogy ha már közgyűlésileg nem is fejezheti ki a kívánságait, legalább a választmány óhaj-tása jutassék benne kifejezésre. Ennél-fogva az elnökség felszólítja a választ-mány tagjait, hogy az egyházi törvé-nyeknek úgy általában a tanárookra vo-natkozó fejezeteit, mint különösen a köz-nevelési és közoktatási szervezetre vonat-kozó részét gondos tanulmány tárgyává téve, ezekre vonatkozó véleményét írás-ban S. Szabó József egyesületi főjegyző-höz küldjék be. Ennek alapján készül el az igazgatóság a törvényrevízió elkészí-tésével.

MULATSÁG.

A Dóczy-intézet júnialisa. A Dóczy leánynevelő-intézet üde növendékei ma este tartják júnialisukat a nagyerdei pa-villonban. Az intézet üde, fiatal leányai előreláthatólag nagy közönséget vonza-nak a mulatságra, amennyiben kétségtel-len, hogy a város arany ifjúsága kapva kap az alkalmon, hogy a Kossuth-utczai szendén felvonuló babákat megtánczol-tassa.

TÁVIRATOK.

A szász király haldoklik.

Budapest, június 6. (Saját tu-dósítónktól.) Mint egy drezdai távi-rat jelenti, Albert szász király be-tegségében komoly fordulat állott be. A szász király órái megvannak számlálva. Az orvosok a beteg éle-téről lemondtak. Az összes herce-gek és miniszterek uton vannak a haldokló királyhoz sietve.

Krüger és a béke.

Amsterdam, június 6. Krüger apót, a burok volt elnökét teljesen megtörte a békekötés és nem akar visszamenni Transzvaalba. Kijelen-tette, hogy a békekötés olyan csa-pás, aminél sulyosabb már nem érhetne volna.

Szigeti Imre meghalt.

Budapest, június 6. (Saját tu-dósítónktól.) Szigeti Imre, a Nem-zeti Színház tagja ma délután meghalt. A ravatalt a Nemzeti színház elő-csarnokában állítják fel.

A keszthelyi családirtó.

Nagykanizsa, június 6. Saját tu-dósítónktól.) Az itteni esküdtszék ma folytatta a keszthelyi gyermek gyilkos tárgyalását. A mai tanuk mind megerősítik, hogy Laskay gyer-mekeit megmérgezte. Bolla József tanunak, az egyik fiu, a kis Feri gyakran panaszkodott, hogy apja valami keserűt ad be neki. Az egyik — még ma is élő — Laskay fiu elmondta tanunak, hogy apja azt monta neki és testvéreinek, hogy mindhárman meghaltok és angya-

lok leszte. A mai tárgyalást az el-nök elhalasztotta.

Tömeges mérgezés egy kávéházban.

Arad, június 6. (Saját tudósítónk-tól.) Egyik előkelő aradi kávéházban ötven ember ozsonnált. Fagylaltot és jegeskávét ettek, melytől mindannyian mérgezés tünetei között beteggé lettek. Egy orvos és leánya eszmé-letlenül rogytak össze, úgy hogy étherrel kellett életre hozni. A főor-vos konstatálta, hogy a mérgezést a rossz fűszerek okozták.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A temető tolvajai.** Molnár Mihály és Kiss István nevű napszámosok a tél eljöttével nagyon nehéz viszonyok közé kerültek. Nem volt tüzelőfájuk s a kemény hideg miatt reszketett a szellős lakásban a szegény család. Munka nem volt; egy krajczárt sem tudtak keríteni. A kegyetlen idő, a kietlen nyomor vég-tére is sötét elhatározásra bírta a két embert. Eltökélték, hogy meglopják a halottakat. Kegyelet ide, kegyelet oda: a halottnak úgy sincs szüksége fejfára, ők pedig boldogan melengethetik mellette fázó testüket. Elhatározásukat nyomon követte a tett. Behatoltak titkon a nagy-várad-utczai temetőbe s egymásután döntögették ki az emlékeztető-oszlopokat. Ment ez a tolvajlás egyideig, de egyszer rajtaveszítettek, mert a temetőőr rajta-kapta őket a lopáson s feljelentést tett ellenük. A szegény emberek feleségestől kerültek a lopásért a törvényszék elébe. Tettüket tagadják ugyan, de a tanuvallo-más ellenök bizonyít. Itéletre még nem került sor.

§ **Drága csengő.** A hajdu-böször-ményi születésű Pap András bizonyára tanulta a nyolczadik paranesolatot — de hát némely ember olyan, mint a kopár föld, melybe hasztalan vetik el a magot, nem tud csirába verődni. A 14 éves Pap András lelkülete is ilyen ter-méketlen szikla volt. Alig, hogy az isko-lából kikerült, már felülkerült benne a rossz természet. Cselédnek állott be egyik jómódu gaadánál, hol működését azzal kezdte, hogy gazdasszonyától három da-rab aranygyűrűt, az istálóból meg egy csengőt lopott el. Az udvarban lakó Mol-nár Antal észrevette a fiunál a csengőt s elvette tőle. Ahelyett azonban, hogy jo-gos tulajdonosának átadta volna, magá-nak tartotta. Másnap elutazott sógora te-metésére s csak négy nap mulva került vissza, mikor a csendőrök vették el tőle a csengőt. — A királyi törvény-szék tegnap tartott ez ügyben tárgyalást Oláh Miklós dr. elnöklete alatt s a ta-nuk kihallgatása után Pap András há-rom rendbeli lopásért 14 napi, Molnár Antal pedig orgazdaság vétségeért egy havi fogházra ítélte.

KÖZÖNSÉG KÖRE.

Kérelem a polgárokhoz.

Nincs elég eperfalomb.

Debreczen, június 6.

A következő sorok közlésére kéret-tünk fel:

Debreczen város tisztelt polgárai-hoz! Hazafiui érzés vezeti tollamat ak-kor, amidőn szerény szavamat Debreczen város hazafiasan érző és gondolkozó pol-gáraihoz felemelem és kérem őket, en-gedjék meg, hogy az idén, legalább egy kis időre a selyemhernyó-tenyésztők az udvarukon található eperfákat lomboz-hassák.

A tenyésztők utasítva vannak az eperfákkal a legnagyobb kimélettel bánni, mert ellenkező esetben szigoruan meg-büntettetnek.

Hogy a selyemhernyó-tenyésztés közzgazdaságilag mily fontos egyaránt az államra és a szegényebb sorsu népre, annak igazolására elég azt felhozni, — hogy az állam évente milliókat fizet el a tenyésztőknek, de viszont az államnak is meghozza a maga kamatját, — mert lé-vén a magyar selyem a legelső minőségű azt a külföldön is szívesen veszik.

Ép ezért, de meg különösen, mert Délmagyarországon egész községek fog-lalkoznak évről-évre a selyemhernyó-ten-yesztéssel, adván az nekik tisztességes jövedelmet — igyekeztem városunkban a selyemhernyó-tenyésztést meghonosí-tani és hogy az sikerült is, mi sem bi-zonyítja jobban, mint az, hogy eddig 82 tenyésztőnk van, de nincs elegendő eperfa-lombunk.

Ép azért vagyok kénytelen polgár-társaimhoz fordulni a lombzedés meg-engedése végett, — megjegyzem azon-ban, hogy ha az idej tenyésztésünk beüt és pedig be kell ütnie, úgy jövőre ha-sználó kéréssel nem leszek kénytelen hazafiasan gondolkodó polgártársaimhoz fordulni, mert a kormány nagy eperfa-ültetvényeket létesít városunkban.

Hazafias üdvözléttel:
Manojlovits Ferencz
üzletvezetőségi hivatalnok.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik boldogult jó férjem végtisztességtételén megjelentek és fájdalomukat részvétük-kei enyhíteni iparkodtak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

Debreczen, 1902. június 6.

A gyászoló család nevében

őzv. Schneller Károlyné.

REGÉNYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irtá: Jablonczay Kálmán.

IV.

13

A szenvedély rabja.

(Folytatás.)

Crea grófnő oda lépett hozzám és hosszasán nézett a szemembe. — Mintha villanyáram járta volna át tagjaimat, olyan hatása volt a tekintetének.

— Te Babill!! mondá lassu han-gon — tudnál te két ember között vá-lasztani? . . .

— Paranesoljon, asszonyom! mon-dám engedelmes hangon.

— Most nem paranesolok — foly-tatá rábeszélő hangon — tudnál e te gazdád és én közöttem választani? . . .

Megremegtem erre a nem várt kérdésre.

Itt nagyobb baj van — gondolám — mint sem hittem volna, kiütött a várva-várt gyűlöletes harez a házaspár otthonában.

— Istenem, kinek a pártjára álljak. Mind a kettő olyan jó hozzám, — hogy hirtelen nem is tudok választani.

Majd emlékeim visszafutottak a rég multira, a rabszolga fogdosásra — gyilkos kínzásokra és éreztem, hogy a szerecsen vér csakugyan ingatag és én is árulóvá lehetek saját kenyéradómnak.

Majd beletekintettem a csábító fényes szemekbe, melyek büvölő erővel voltak reám függesztve, éreztem, hogy elbódítva vagyok, hogy ez az asszony teljesen uralja akaratomat, kinyögtem:

— Igen, asszonyom! már választottam is...

— Kit? — kérde Crea grófnő remegő kíváncsisággal.

— Önt, asszonyom! — mondtam — még jobban elfeketedve. — Öné vagyok utolsó lehelletemig, parancsoljon velem!

A grófnő ajakán önelégült mosoly jelent meg és első ajándékkul puha bárszony kezeivel megsimogatta lángoló arczomat.

Crea grófnő okos asszony volt, tudja, hogy győzedelmével, már t. i. hogy engem magáénak nevezhetett, legalább a kastélyban nyugalma biztosítva volt.

(Folyt. köv.)

TÓZSDE.

Budapest, június 5.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Kedvtelen irányzat mellett 4000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek nyugodtak. Idő: derült.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghületeknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Haszonbérbe adás.

A debreczeni református egyház iskoláztatási alapjához tartozó 362 kat. hold 1300 öl Szepesi földbirtok, mely most az Őri Mihály haszonbérletében áll, ugy nem különben az ugynevezett Táblaház utáni 21 hold 750 □ öl ondódi föld, a mely most a Vilmányi Imre haszonbérletében áll s a melyek haszonbérleti ideje f. é. október hó elsejével lejár, ettől a naptól számítandó időre és pedig előbbi 12, utóbbi 6 évre, a gazdasági bizottság rendelkezése nyomán nyilvános árverésen, mely a ref. egyházi hivatal nagy termében folyó június hó 9-ik napján (Hétfőn) délután 3 óraker fog megtartatni, külön-külön haszonbérbe adatik. A részletes feltételek az egyházi hivatalban a hivatalos órák alatt Hódy Béla levéltárnoknál megtekinthetők.

Debreczen, 1902. május 31.

Szinay Gyula,

a gazdasági bizottság elnöke.

Későn érkezett meg

tavas.

A
tulhalmazott

idény-raktár miatt

alkalmi
mesés
olcsó

árakban kaphatók.

Rózsa

Lajos

női divat termében

Női kabátok,
Női gallérok,
Impregnált utazó gallérok 12 korona,
Női kalapok,
Napernyők félárban,
Mosó ingblousok

1 kor.-tól

feljebb.

WALLA JÓZSEF

Mozaik

és

czimentárugyára

BUDAPEST,

Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo,
Betonirozások,
Medenczék,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Jászolok,
Fayencze falburkolati lapok,
Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek,
Keramik-lap,

Mozaik-lap à la Mettlach,
Márvány Mozaik-lap,
Cement-lap,
Menyestet-nádszövet,
Tűzálló téglák,
Portland Czement,
Roman Czement,
Terracotta-árak,

APRÓ HIRDETESEK

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovatban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételét 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

A K I
eladni vagy venni kíván
butort földet
bort szőlőt
tízletet
házat stb.
stb.-re
van szüksége
adja fel hirdetését
a
„SZABADSÁG”
kiadóhivatalánál.

Kiadó uri lakás
a Morgó-utca 25. számú
házban külön udvarral
és kerttel, mely utcai
udvari szobákból és mel-
lékhelyiségekből áll.
Egy használt kerékpárt
megveszek 10 korona
havi részlettel. Czim a
kiadóhivatalban.
Modern 6 szoba,
előszoba, mellék helyi-
ség azonnal kiadó Szt.
Anna-utca 48. sz.

Vaj,
naponta friss
kilója 1 frt. 20 kr-ért
kapható
DEUTSCH LAJOS
fűszer kereskedésében
Piacz-u. 38.

hasznos időöltés. Ingyen
oktatás és utasítás. Tes-
ték árlapot kérti

Legalkalmasab ajándék
egy fényképező kamra.
Kellemes szórakozás és
Komáromi József fényké-
pészeti szaküzletéből Deb-
reczen, Piacz 12.

Hol a jó és olcsó!

Fazekas Kálmánál
Hatvan u. 4 sz. (Koszor-
us-ház), hol mindennemű
földfeszékek valamint pil-
lanat alatt száradó szo-
bapadló és butor lak-
kok, firnisz, vékony és
vastag asztalos enyv 38
kr. kilója és minden e
szakmába vágó cikkek
olcsóbban mint bárhol a
nagyérdemű közönség ren-
delkezésére állanak.

Beirónó,

a ki könyvelni is tud,
kerestetik. Irásbeli
ajánlatok a vasbutor
gyárba, Piacz-utca
83. sz.

Hirdetések
felvételnek
a
kiadóhivatalban
Csapó-utca 9.

Tavaszi és nyári idény 1902

Valódi brüni szövetek.

Egy szelvény 3,10 méter hosszú,
teljes férfi-öltöny (kabát, nadrág és mel-
lény) csak

frt. 2.75, 3.70, 4.80 jó	} valódi gyapju- szövet.
" 6.— és 6.90 jobb	
" 7.75 finom	
" 8.65 finomabb	
" 10.— legfinomabb	

Egy szelvény fekete salonöltönyhöz 10 frt.,
ugy felöltőszövet, turistolóden, legf. kamm-
garn stb. küldetik szét gyári árákon a szolid és
megbízhatónak elismert posztógyári raktár által

Siegel-Imhof Brünben

Minta ingyen és bérmentve. Mintasze-
rinti szállásért biztosíték. Magánvevők, ha
közvetlen rendelik fentti gyári-forrásnál, jelen-
tekenyen takarítanak.

Divatos

női mosó ruha szövetek:

BATISTOK, ZEPHIREK,
ÁTTÖRT KELMÉK . . .
SZINES

ANGOLVÁSZNAK
COSMANOSI

SZINTARTÓ INDISCH-
FOULARD, SAVANNAK,

CHINÉ CSIKOS ÉS
KOCZKÁS VÁSZNAK

Métere 27 kr.
és 32 krajczár.

SZERB ÉS CSALÁNY-
VÁSZNAK . . . . .

15 krajczártól
22 krajczárig.

TURISTA INGEK

nagyválasztékban

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél
Debreczen, Rózsater.

Haszonbérbeadási árverés.

A debreczeni ev. ref. collegium gaz-
dasági tanácsának határozata alapján az
1902. évi október 1-től számított három,
esetleg hat évre a collegium tulajdonát
tevő alább felsorolt ingatlanokra folyó
1902. évi június 20-ik napján d. u. 3 óra-
kor a collegium háznagy hivatalában
haszonbérbeadási árverés tartatik meg és
pedig a József kir. herceg-utca 42. sor-
számú ház utáni, jelenleg Mólnár Károly
által haszonbérrelt 10 hold 778 négyszögöl
ondódi és ugyanezen ház utáni, jelenleg
Sári Márton által haszonbérrelt 11 hold
1312 négyszögöl ujosztású földre, — a
Széchenyi-u. 27. és 29. sorszám alatt je-
lenleg Mólnár Károly által haszonbérrelt
6 hold 138 négyszögöl és 8 hold 500
négyszögöl területű házutáni ondódi
földre, — a Péterfia-u. 31. és 33. sor-
szám alatt jelenleg Tömösvári Mihály
által haszonbérrelt házutáni 20 hold terü-
letű ondódi földre, — az Armós Bálint-
féle ondódi földekből eddig Szodrai Ist-
ván által haszonbérrelt 1 hold 1306 négy-
szögöl, — Szilágyi Mihály által haszon-
bérrelt 5 hold 921 négyszögöl, — Szilá-
gyi János által haszonbérrelt 2 hold 256
négyszögöl birtokra, végül Tóth György
által eddig haszonbérben tartott 22 hold
1490 négyszögöl bányi kaszáló birtokra.
A közelebbi feltételek a collegium
háznagy hivatalában bárki által addig is
megtekinthetők.

Debreczen, 1902. június 4-én.

Az Elnökség.

Felvilágosítás

vagyon, család, vagy magán személyről bár-
hol is lelkiismeretesen és bizalommal
teljesít

A. WOLFFSKY, Berlin

N. 37. tudakozó intézete.

o o o o o Alapítva 1884-ben. o o o o o

Vászon, kész fehérenemű,

Menyasszonyi kelengye, Szó-
nyeg, függöny, Butorszövetek

↔ nagy raktára ↔

Donogán és

Somossy

Kunz József és Társa
utódai cégénél — Kis-
templom-bazár.

TÓTH GYULA

vaskereskedő DBRECZEN,

Piacz és Kossuth-utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát: vas, szer-
szám, épületvaslás, házi-, kerti-
és konyha felszerelésekben.

Hatvan-u. 2. szám alatti raktáramban

nagy választék magyar és bud-
veiszi gyártmányu porcellan
kályhákban, valamint első minő-
ségű vasbutorok, fürdőkádak, jég-
szekrények és fényezett fémárúk.

↔ Szolid kiszolgálás. — Jutányos árak. ↔